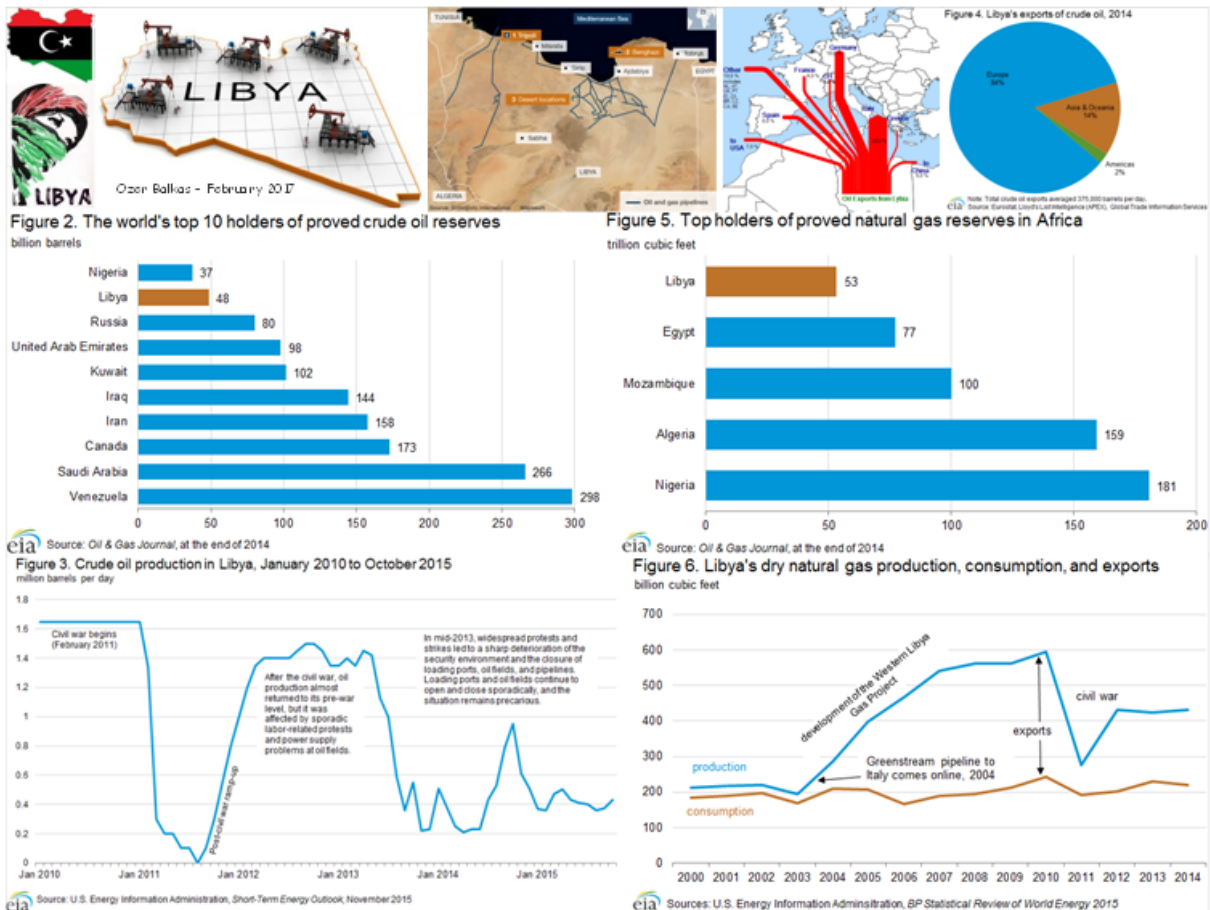

LIBYA, İÇ SAVAŞLA GELEN PETROL KRİZİNİ AŞMAYA ÇALIŞIYOR

Özer Balkaş, LinkedIn – 12 Şubat 2017

PETROL ÜRETİMİNİ ARTIRAN LİBYA, KAPILARINI YABANCI YATIRIMCILARA AÇIYOR

* Bir seri aksaklık ve atılan yanlış adımlar sonrasında 2017’de de petrol üretimini artırmaya devam eden Libya’da üretim, 2014’den günümüze en yüksek seviyeye ulaştı. Basın açıklamalarına göre Libya; şu anda günde 715 000 varil üretiyor, 2017 sonu gelmeden günde 1.3 milyon varil üretmesi bekleniyor, 2022 yılına kadarda bu miktarı günde 300 000 varil artırmayı hedefliyor.

* Libya, 2011 iç savaşı sonrasında tüm yabancı yatırımları dondurmıştu. Petrol sektörünü tekrar yabancı yatırımcılara açma hazırlığında ve yabancı ortaklıkların arayışı içinde olan Libya’nın NOC şirketi (National Oil Company) Başkanı Mustafa Sanalla, geçen Ocak ayı sonunda Londra’da yaptığı açıklamada; yeni yatırımcılar vasıtası ile daha fazla paranın cazibe ortamına çekilmesi durumunda, petrol üretiminin yüzde 70 sıçrama göstereceğinin altını çizdi.

* Afrika’nın en büyük ham petrol rezervlerine sahip olan Libya, politik belirsizliklere karşın petrol üretimi ve ihracatını canlandırmaya çalışıyor. Geçen aralık ayında en büyük petrol sahası olan ve günde 330 000 varil kapasiteye sahip Sharara’yı tekrar devreye aldı. Bloomberg’e göre, Sanalla; ham petrol üretiminin, geçen Kasım ayında pompalanan günde 580 000 varil’den yüzde 23’lük bir artış kaydettiğini açıkladı.

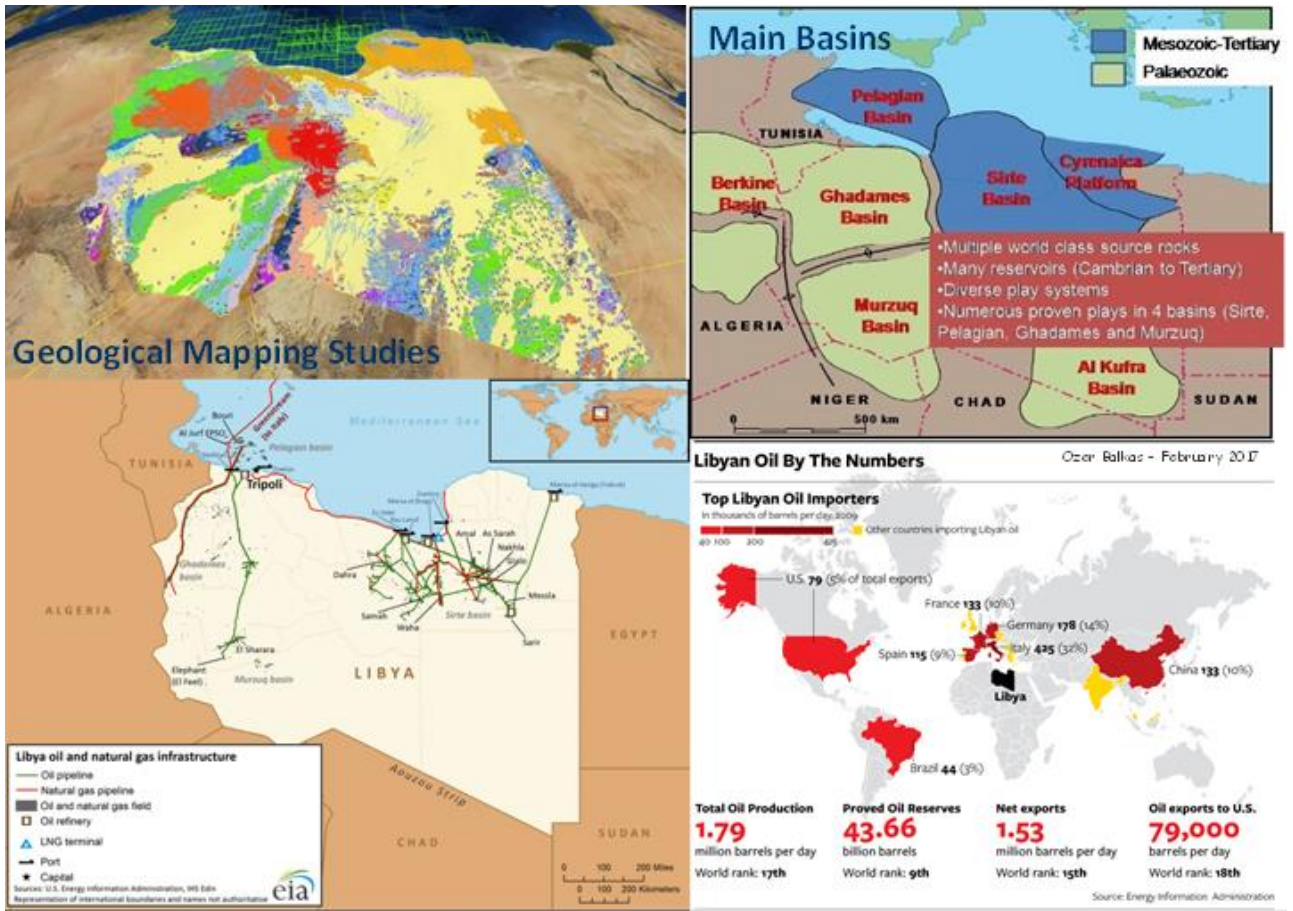
* Libya petrol üretimindeki hızlı geri dönüşün, OPEC’in piyasaları dengeleme ve küresel arz fazlalığını hafifletme çabalarını olumsuz etkileyebileceği de tartışılıyor. Bilindiği gibi Libya ve Nijerya, OPEC’in Kasım 2016’da açıkladığı petrol üretimini günde yaklaşık 1.8 milyon varil kesme taahhütünün dışında bırakılmıştı.

* Libya’nın, uzun vadede, iç savaş öncesindeki günde 1.6 milyon varil petrol üretimi seviyelerine geri dönebilmesi için dikkate değer düzeyde zamana ve yatırıma ihtiyacı olacak. Ülkenin doğusundaki üretim tesislerinin iki yılı aşkın bir süre içinde ciddi miktarda tahrip edilmesi yanında, boru hatları da oldukça eskimiş durumda. As Sidra gibi roket saldırılarına maruz kalan en büyük petrol limanlarında ise depolama tanklarının yeniden inşası zorunlu olacak. Wood Mackenzie’nin araştırma müdürü olan Martijn Murphy, “Uluslararası petrol şirketlerinin, yeni sermaye yatırımları taahhütlerinde bulunması öncesinde; uzun soluklu bir politik mutabakat, işlevsel devlet kurumları ve güvenliğin yeniden tesisini görmek isteyeceklerini, fakat bunların tümünün henüz çok uzaklarda kaldığını” belirtti. Murphy, “Libya’nın milli petrol şirketinin de, çoğu projelerde olduğu gibi, kendi payına düşen yüzde 50 finansmanı sağlama ya da bunu ham petrol ile malen ödeme güvencesine sahip olma zorunluluğunun varlığını” ilave etti.

* KAYNAKLAR: Albawaba Business – 31 Ocak 2017 / Oil Review Middle East – 26 Ocak 2017 / Bloomberg – 3 Ocak 2017 / John Lee, Libya-business news – 3 Ocak 2017 / S&P Global Platts – 26 Ocak 2017 / The Oil&Gas Year – 27 Aralık 2016 / Enerdata – 26 Aralık 2016 / Reuters – 20 ve 26 Aralık 2016 ile 16 Ocak ve 23 Şubat 2015 / EOG Weekly Publication – 18-22 Aralık 2016 / World Oil – 23 Kasım 2016

When	Milestone
1955	First concessions
1957	First discovery (Ghadames Basin)
1960s	20 giant fields in 15 years 75% of discovered reserves
Status today	~2300 exploration wells ~400 discoveries ~60 bn boe discovered

Libya’da petrol arama tarihçesi

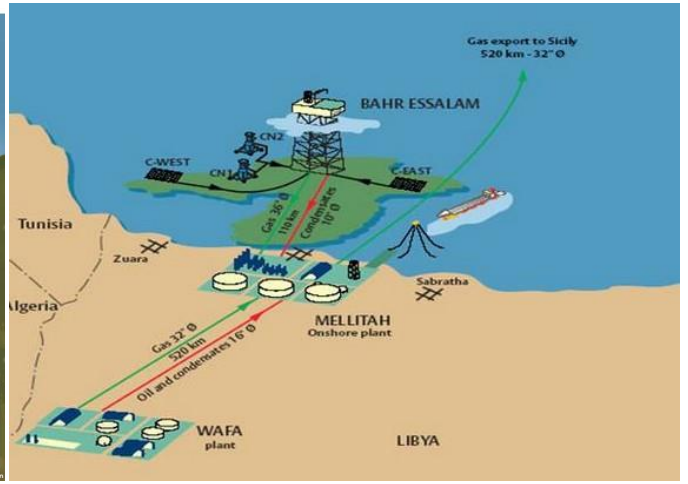
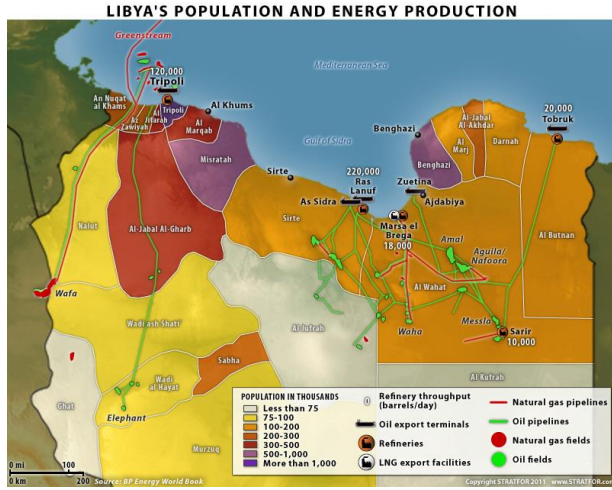

Bilgi Notu: LİBYA PETROL VE DOĞAL GAZI

* Ekonomisi ağırlıklı olarak hidrokarbon endüstrisine bağımlı ve OPEC üyesi olan Libya; Afrika'nın ispatlanmış en büyük petrol rezervlerine sahiptir (46.4 milyar varil). Doğal gaz rezervleri ise 55 trilyon feet küp'e (1.56 trilyon m³) yakındır (OGJ - Oil and Gas Journal).

* Libya'nın petrol üretimi, en çok 2011'deki iç savaş nedeniyle kesintiye uğradı. Fakat aynı yılın sonbaharındaki ateşkesin ardından, nispeten hızlı bir şekilde üretim artışı sağlandı. 2013 ortalarında, protestoların; yükleme yapılan limanların, petrol sahalarının ve boru hatlarının kapanmasına yol açması ve petrol tesislerindeki güvenlik ortamının hızlı bir şekilde bozulması sonucunda petrol sektörü tekrar sekteye uğradı. 2010 yılında; OPEC kotasının günde 1.47 milyon varil olmasına karşın, petrol üretimi günde 1.65 milyon varil dolayındaydı. Libya'da bulunan beş adet domestik rafinerinin kapasitesi ise günde 378 000 varildir (OGJ).

* Petrol sektörü gibi, Libya'nın doğal gaz endüstrisi de 2012 yılında iyileştirildi. Fakat üretim, halen savaş öncesi seviyelerin altında bulunmaktadır. EIA'ya (U.S. Energy Information Administration) göre, 2009 yılına ait toplam gaz üretimi 1034 milyar feet küp'tü (29.3 milyar m³). Ekim 2004'te devreye alınan ve Eni ile NOC ortaklığında işletilen "Greenstream" su altı doğal gaz boru hattı, 370 mil uzunluğunda olup; Cezayir sınırındaki Wafa ruhsatı ile Bahr es Salam deniz sahasından gelen doğal gazı, Melitah'ta (Libya) işlem gördükten sonra Gela'ya (Sicilya) ve daha sonrada kıta İtalya'sına taşımaktadır. Greenstream (Yeşil Akım) boru hattındaki doğal gaz akışı da, 2011'deki iç savaş nedeniyle kesintiye uğramıştır.

Libya'da nüfus dağılımı ve enerji üretimi

Yeşil Akım Doğal Gaz Boru Hattı (Greenstream)

* Muammer Kaddafi'nin iktidardan uzaklaştırılması sonrasında; Libya'da kontrolü ele geçirmek için beş yıldan beri rekabet eden iki ayrı hükümet ve iki ayrı parlamento ile, ittifak halinde oldukları silahlı gruplar varlığını sürdürdü. İslamcı militanlar ise; bazı alanlardaki konumları ile, iktidar boşluğundan çıkar sağlama olanağını buldu. Birleşmiş Milletler ve Batılı güçler, Libya batısında Tripoli'deki bakanlıkları elinde tutan yönetimi (Libya Dawn) tanımıyor. Fakat 2014'ün Ekim ayında; Tripoli hükümetinin başbakanı Omar al-Hasi'nin Türkiye'nin diplomatik temsilcisi ile buluşması, ilk resmi temas olarak kayıtlara geçmişti. Daha sonra, Libya'nın doğusunda Başbakan Abdullah al-Thinni'ye ait güçlerin kontrolünde olan ve uluslararası boyutta tanınan hükümeti; Türkiye'yi rakip yönetime destek vermekle suçlayarak, Türkiye şirketleri ile olan tüm anlaşmaları sona erdireceğini açıkladı. Libya'daki resmi hükümet, Libya'nın güvenliğine zarar verdikleri gerekçesi ile; Filistinliler, Suriyeliler ve Sudanlıların ülkeye girişlerini de yasaklamıştı.

* KAYNAK : Doğu Akdeniz'de Petrol ve Doğal Gaz Gerginliği, Hükümlerlik Savaşları; Özer Balkaş - 5 Mayıs 2011, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası – Makaleler, Ankara.

http://www.jmo.org.tr/resimler/ekler/2a2cdd3f240ac9b_ek.pdf

Bilgileriniz için, lütfen.

Özer Balkaş

Serbest / Bağımsız Danışman; Petrol Arama ve Geliştirme Operasyonları, Projeleri ve Yönetimi

İnternet ağı: <http://tr.linkedin.com/pub/ozler-balkas/b/133/9a0> | [@ozerbalkas](https://www.instagram.com/ozerbalkas)

Tel: [0.532.4536920](tel:05324536920) / [0.312.2176111](tel:03122176111) E-posta: ozerbalkas@gmail.com